

עטרת תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טוד שבעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת
בראשית
◆◆◆
שנת
תשפ"ב
◆◆◆
גליון 121

חזרה "לשיגרה"...

כוונת המעשים

והנה אחד מהדברים שהי' רבינו מעורר מפעם לפעם, זה **כוונת המעשים**, לעשות את הדברים, לשם מצוה, לעשות רצונו יתברך, ולראות שיהיו מה שפחות כוונות אחרות...

וזכרני דבר אחד, שאינו מש מזכרוני, שמורה **עד כמה הכוונה קובעת את כל מהות הפעולה**, ומזה נוכל ללמוד לשאר דברים.

היה מעשה לפני הרבה שנים, באברך אחד שנסע מירושלים **לנחם את גיסו** שישב שבעה בעיר אחרת, ורח"ל בדרך **אירעה לו תאונה קשה מאד**, והלך לעולמו.

ושאלתי את רבינו, האין מתיישב דבר זה עם מה שאחז"ל **שלוחי מצוה אינם ניזוקין?**

והשיב, **דבר נורא!** וכך אמר, תגיד לי למה אדם נוסע לנחם את גיסו, האם זה בגלל מצות ניחום אבלים, או שאין לו ברירה, **גיסו יושב שבעה, הוא חייב לבוא לנחמו!** ע"כ דבריו.

לעשות יותר ממה שמחוייב

ואם זו היא התביעה עלינו, היכן מצינו ידיו ורגלנו, וכי כמה אנחנו חושבים למצוה, ברוב הדברים שאנחנו עושים. אך האיר ה' עיני הבוקר, בכמה משפטים שאמר לי יהודי פשוט, ובזה כמדומני המבחן האמיתי.

ישנו יהודי שמסדר את הפחי זבל במקומם, אחרי שרוקנו אותם, [ובדרך אגב כשנוכנסתי אתו לשיחה לפני כמה ימים, הבנתי את דברי קדשם של חז"ל **שאפילו ריקנין שבך, מלאים מצות כרמון**, הפלא ופלא]. והבוקר ראיתי **סוחב במעלה הרחוב פח ענק**, ומסדרו במקומו.

ואומר לי, הפח הזה כנראה הפריע למישהו לחנות, ולקח אותו למקום אחר, **ומצד העבודה אני לא חייב להחזיר את זה למקום**, אבל הלב שלי, לא נותן לי להשאיר את זה שם..

ויתכן שכאן המודד להרבה דברים, שכל זמן שאדם עושה "רק" מה שהוא מחוייב, קשה לדעת אם עושה בכוונה למצוה, או רק משום שאין לו ברירה אחרת, אבל ברגע שאדם מוסיף מדילי, מה שאינו מחוייב, בא זה ולימד על כל מעשיו, שהם עם כוונה אמיתית.

חושבים האין לחדש במצות

ועל דרך מה ששמענו מרבינו לבאר את הגמ' בשבת עם **רבי שמעון בר יוחאי**, כשיצא עם בנו רבי אלעזר מהמערה, שכל מקום שהי' מסתכל הי' נשרף, אך כשראה זקן אחד רץ בערב שבת עם שתי חבילות הדסים, ושאל לו למה אתה צריך שתיים, והשיב **אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור**, אמר לבנו ראה כמה מצות חביבין על ישראל, ונחה דעתו.

שהחיינו וקימנו... זרעה אחרת

בחסדו ית"ש זכינו לימים גדולים מאד, ימי הדין, וימות החג, שבודאי כל אחד ואחד השתדל כמיטב יכולתו, לעשות בהם ככל המצווה עלינו, ולנצלם כראוי. וכעת חוזרים בעזה"ת לימי השיגרה.

אך זה ברור לכולנו, שגם ימי שיגרה, אחרי שעברו ימים גדולים ונשגבים, אינם בדומה למה שהיה לפני כן. כי מי שזכה לעבור אלול, ראש השנה, יום כיפור, חג הסוכות, ושמחת תורה, הרי זה כבר לא אותו אדם שהיה לפני כן, וממילא גם מעשיו הם בדרגה אחרת לגמרי.

יראת ה' היא אוצרו

וכך היה אומר רבינו זצוק"ל פשט בגמ' בשבת דף ל"א, על מה שאחרי שמבארת הגמ' היכן רמוזים כל הששה סדרי משנה בפסוק והי' אמונת עתיך וגו', מסיימת הגמ' ואפ"ה אי יראת ה' היא אוצרו אין, אי לא לא. ולכא' מה זה נוגע לששה סדרים.

וביאר שכונת הגמ', שאחרי כל סדר או מסכתא שאדם זוכה לסיים, עליו לבדוק את עצמו, האם עלה ביראת שמים, במקביל, ואי לא, לא.

וכך היו דבריו: [בתוך הדברים שדיבר בסיום מסכתא בכולל פוניבז', בשיעורו של הגאון רבי איתמר גרבוז שליט"א ראש ישיבת ארחות תורה] משמע דבן אדם כמה שהוא עולה ברוחניות, בחכמה, בחכמת התורה, אם לא באותו מדה הוא עולה ביראת שמים. כמו שעולה, אם למד איזה מסכתא, הרי הוא עלה, "געשטיגען אין לערנען", הוא יודע איזה מסכתא. אבל המדה של יראת שמים שהוא עלה במשך השנה, אם זה לא אותו מדה, דביראת שמים לא עלה באותו מדה, זה נקרא אי יראת ה' היא אוצרו אין, אי לא לא! כי באותו מדה שעלית בחכמה, אותו מדה צריך להיות "בד בבד" לעלות גם ביראת שמים. ואם בזה אתה עולה ובזה לא, זה נקרא אי יראת ה' היא אוצרו אין, אי לא לא! ע"כ.

נמצאים בדרגה חדשה

וכמדומה שעל דרך זה ג"כ, אחרי תקופה נעלית זו, כל אחד ואחד צריך להתנהג אחרת, והמבט על המעשים שלו, צריכים להיות במבט רציני יותר.

ובודאי שאין לי זכות לדבר על כך, אך ביחד עם כל ישראל, אנו רוצים להתעורר ולהתחזק.

גדולי ישראל..

והדבר בולט ביותר, בזמנים שמקדישים גדולי ישראל זצוק"ל ויבלחט"א בשביל הציבור, ויכולים לשבת שעות כדי לומר גוט מועד לאלפים הבאים להתברך. ואם תשאל למה הם עושים את זה, האם הם מחוייבים לכך? והרי הזמן יקר להם מאד מאד.

אלא שיוקדת בלבם אהבת כל א' וא' מישראל, ויודעים שזה חסד גדול בשביל הציבור, ומוכנים להקריב בשביל הציבור, את הדבר הכי יקר העומד ברשותם.

ורבינו זצוק"ל התבטא פעם שהסיבה שמסכים לקחת סנדקאות, היא בעיקר בגלל מצות "חסד", כי רואה שאנשים כ"כ רוצים שיבוא, ואם משום מצות סנדקאות, לא הי' הולך כ"כ הרבה, ובודאי לא לכמה בריתות ביום, כי לימוד התורה מה תהא עליה.

הבה נלכה בדרכיהן הגדולות, והלואי ונזכה לעלות ולהתעלות תמיד, בכל מה שרצונו ית' מחכה מאתנו.

ואנכי הסתר אסתיר..

טרם אכלה לדבר, כולנו מרגישים בבחינה מסוימת את ההסתר פנים הנורא, כשכבר אחרי יום כיפור, ארעו כמה דברים נוראים, ה' ישמרנו, אם זה בפטירה פתאומית של הגה"צ ר' דוד ברונר ז"ל ועוד רח"ל, ואם בתאונות מבהילות רח"ל, הלא

דבר הוא.

ומרגלא לרבינו בכל מקום, שחסרון הצניעות מביאה להסתר פנים רח"ל, שזהו שורש כל הצרות. והי' אומר שצניעות כוללת כולם, אנשים, נשים, וטף! כל א' בענינו.

הבה נתחזק בצניעות, ובתורה שהיא יסוד הכל, ואין שמירה כתורה, ונזכה שיוסר חרון מעלינו, ויאר ה' פניו אלינו, להשפיע עלינו ועל כל ישראל שפע טובה וברכה, חיים ובריאות, וכל טוב עד עולם.

תפילה על חבירו

ואבקש מהקוראים היקרים להזכיר בפה, קל נא רפא נא לאשר שמחה בן נחמה רפואה שלימה בתוך שאר חולי ישראל, תלמיד מובהק יבלחט"א לרבינו זצוק"ל, שבימים אלו לפני הרבה שנים נחלה, ועדיין לא התעורר מתרדמתו, ונזכה כבר שיזכה לחזור לאיתנו בבריות גופא ונהורא מעליא.

ולכאו' מה ראה בדבר זה שהשפיע עליו כל כך להרגיעו, ממה שכעס רגע קודם על האנשים שמתעסקים בעניני עולם הזה.

וביאר רבינו שראה כאן שהזקן מחדש מעצמו תוספת והרגש במצוה, מה שאינו מחוייב על פי דין, ובלשונו המתוק לפני כארבעים שנה, אמר בשיחה, ער האָט געזען אַז זײ זײַנן נײַשט קײן קײַנע מענטשלאַך... פי' הוא ראה שהם לא אנשים קטנים... ובזה נחה דעתו.

וכמדומני שאם נרתום לעצמנו מידה זו, ולראות לעשות יותר ממה שמחוייבים, בזה כבר תורגש התועלת והעליה שקיבלנו מהימים הנשגבים שזכינו להם.

שפּרה ופּועה

ואם זכרוני אינו מטעני, ביאר בזה רבינו את מה שקראה התורה ליוכבד ומרים, שיפּרה ופּועה, וכפרש"י על שפּועה לוולד, ומשפּרת את הוולד. מה שתמוה לכאו' כשמדברים על נשים צדקניות כאלו, האם זה כל הגדלות שלהן.

ואמר רבינו דאדרבה במעשים האלו, שהוסיפו יותר ממה שמחוייבת מילדת רגילה, פה ניכרת הגדלות שלהן, ולזה ניתן להן שמן על זה.

מעשה רב!

וכמדומני שמיותר להאריך, כמה פועה לוולד, ומשפּרת את הוולד, זכינו לראות אצל רבינו, דברים שלא הי' מחוייב בהן כלל וכלל, רק עשה להיטיב עם הבריות.

ויכולים להביא מאות ואלפים דוגמאות לכך, אך אזכיר דבר אחד שלא מש מנגד עיני. האיך שיושב רבינו על כסאו הירוק ליד השולחן העגול, ולוקח פיסת נייר קטנה מאד, כמין רצועה דקה, וכותב משפט מסוים, והולך עם זה לפתח הבית, ומרים את השטיח שלפני הדלת, ומניח תחתיו את פיסת הנייר, וחוזר למקומו.

ובראות רבינו את פליאתי, מספר לי בכזו מין פשטות.. שאתמול הגיע מכתב בעילום שם, מאחד שנפל באיזה דבר, ומבקש עצה, אך אינו רוצה שיידעו מיהו, לכן מבקש שיניח רבינו את התשובה מתחת לשטיח..

אמרו נא רבותי, למה הי' רבינו צריך להתייחס לזה כלל, למה הוא מחוייב לעשות את זה? אלא שפּרה ופּועה... מה שאפשר לעזור לשני..

רק להועיל "לאחרים"

וכאן המקום להביא, מה שהי' מרגלא בפומי של רבינו, ויותר הי' זה בלבו! את מש"כ רבי איצלע וולוז'ניר זצוק"ל בהקדמה לנפש החיים בשם אביו מרן הגר"ח זצוק"ל, שזה יסוד כל האדם, שהאדם לא נברא לעצמו אלא להועיל לאחרים, כל מה שבכחו לעשות.